

РАДИОНИЦА ОСМЕХА

Песничка радионица при Народној библиотеци у Димитровграду

Народна библиотека у Димитровграду основана је 1896. године на позив Глумачког друштва да се прикупе књиге за отварање градског читалишта. Народ и средина, по много чему специфични, па и по израженој потреби за уметношћу, неговали су и негују свој храм књиге. Библиотека је годинама била чвориште у коме су се преплитали различити облици стваралаштва - књижевност, позориште, музичка и ликовна уметност. Раније у саставу Центра за културу а сада издвојена, наставља да привлачи пажњу својим активностима и да организацијом културних догађаја оживљава “успавану” варошицу. Уз основне задатке, популаризацију и приближавање књиге читаоцу, преко издаваштва и неговања српске и бугарске књижевности, организовања различитих културних манифестација, Библиотека посебну пажњу обраћа младима, стављајући посебан акценат на њихово стваралаштво.

Народна библиотека у Димитровграду нема посебно, физички одвојено дечје одељење. Пошто ова установа своју делатност обавља у скромним просторним условима, једино решење је да се фонд књига за децу издвоји у просторијама где су смештене и публикације за одрасле читаоце. Када је реч о књижевности за децу, Библиотека поседује мали број наслова: 1511 на српском и 495 на бугарском језику. Упркос свему, Библиотека је последњих година постала друга школа дечама и девојчицама из овог малог града. Библиотечки радници се усрдно труди да на што интересантнији начин приближе књигу деци, инсистирајући на томе да најмлађи чланови читају и на једном и на другом језику. Библиотека, као храм знања треба да буде отворена за све, а посебно за младе који тек улазе у свет сазнања и лепе речи. Тежећи да привуче што већи број малишана, поставила је само једно питање-како кућа изграђена од књига може да постане дом деци која се играју речју и осмехом? Одговор је гласио - организовањем Песничке радионице.

Радионица је почела са радом у мају 2000. године. Почетна идеја за организацију ове радионице била је да се окупе талентована деца (мали песници) и да се њихови поетски радови објаве у књизи. Шездесетак дечака и девојчица, ученика Основне школе “Моша Пијаде”, подељено је у две групе: ученици III, IV и V разреда чинили су прву, а ученици VI, VII и VIII разреда другу групу. Замишљено је да се ученици опробају у поетском стваралаштву и да у тим трагањима покушају да нађу нешто своје. Са децом је почела да ради библиотекар Елизабета Георгиев. Часови-игре организовани су изван библиотеке и изван школе, на градским местима која деца често посећују и воле (Спортски центар “Парк”, главна улица, “Строшена чешма”, школско двориште) као и на отвореном (двориште градског вртића, ливада поред Нишаве, двориште манастира Св. Димитар и др.). Замишљено је да се рад одвија кроз разговор на неку тему уз потрагу за речима које се римују, помало зачињену авантуристичким походом за изгубљеном маштом. Деца су имала задатак да после сваке играонице нешто напишу, али без обавезе и само уколико их је тема

довољно инспирисала. У опуштеној атмосфери развио се и јак стваралачки дух кога је оживљавала креативност најмлађих. Један део радионице састојао се у читању песама познатих домаћих и страних песника и у “лову” на песничко умеће. Скупљено је преко 250 радова. Као резултат вишемесечне “игре” у мају 2001. изашла је из штампе књига “Разиграни снови” - збирка радова полазника Песничке школе. Рађена у скромним условима, била је велика победа малих песника, а истовремено и велики успех Библиотеке. Наредног месеца у Великој сали Центра за културу, пред препуним гледалиштем, одржана је промоција збирке. На представљању књиге изведена је позоришна представа, а проглашен је и Мали принц књиге (ученик који је написао најбољи рад). На исти начин мали песници “изградили” су и своју другу књигу “По следите на мечтите” (“Траговима маште”), која је на бугарском језику објављена крајем 2001. године. Ова, књига невелика по обиму, нарочити значај добија тиме што је прва публикација на бугарском језику коју је Народна библиотека у Димитровграду издала.

Када се увидело да Песничка радионица добро функционише и да се велики број деце окупља у библиотеци, ширила су се и подручја њеног деловања и интересовања њених учесника. Песничкој радионици су се прикључили рецитатори, глумци, мали сликари. Њени чланови су постали и талентовани ученици овдашње гимназије. Ни једна већа културна манифестација у граду није организована без учешћа полазника Песничке радионице. Низале су се активности. . . Мали песници и глумци “задивили” су и пиротску јавност изводећи комад Елизабете Георгиев “Пискарало, Шкрабало и Мудрица”. Рађена у кратком времену, ова представа је потврдила сву креативност уиграног тима малих и великих стваралаца Песничке радионице. Ученици Гимназије спремили су представу под насловом “Загризи живот” по тексту Елизабете Георгиев. Представа је настала кроз радионицу о болестима зависности код младих и као одговор на републичку акцију “Играј за живот”. Колико је успешно реализована ова представа говори и то да је у Димитровграду играна три пута и да је увек била одлично посећена. И извођачи и гледаоци су кроз овај позоришни комад били у прилици да сагледају сву трагику живота младих данас и да истовремено кроз ироничну слику стварности пронађу себе и увиде своје грешке. Све у свему успешно је остварена почетна идеја о спајању креативног и едукативног. Представа “Загризи живот” наставља свој пут изван Димитровграда. У децембру је одиграна у Бабушници, а за наредну годину је планирана посета и другим оближњим градовима.

Као плод рада Песничке радионице 2002. године изашла је из штампе још једна књига - збирка литерарних и ликовних радова ученика Гимназије “Шапутања у зачараном кругу” са поднасловом-поруком CARPE DIEM (Ухвати дан). Пред око 200 љубитеља лепе речи одржана је промоција збирке и изведен перформанс о стваралаштву поткрепљен стиховима ученика-песника. “Радионица осмеха” наставила је успешно да ради и током 2003. Њен члан Ива Симеонов је учествовала у шестој Песничкој школи у Београду и у конкуренцији од преко 1000 деце-песника ушла међу 30 најбољих. У априлу је одигран и играказ Елизабете Георгиев “Чаробна соба”. Текст је намењен најмлађима и за циљ има да деци укаже на значење доброте, лепоте и љубави. Ивалина Бранков, учесник Песничке радионице, освојила је прво место и “Златно звонце” на Фестивалу деце стваралаштва у Новом Саду као и друго место на VI југословенским књижевним сусретима “Гордана Брајовић” у Алексинцу. Највећи досадашњи успех Песничке радионице је посебна похвала коју је добила књига “Шапутања у зачараном кругу” на фестивалу у Алексинцу као једна од најбољих књига намењена деци и омладини у 2002. години. Прву награду на овом фестивалу поделили су истакнути књижевници Перо Зубац и Градимир Стојковић,

па је похвала књизи у издању Народне библиотеке у Димитровграду још драгоценија.

Песничка радионица је отворена за сву децу из Димитровграда. Довољно је да дођу и пожелеле нешто да раде - да читају, пишу, сликају, глуме. Библиотечка статистика потврђује да деца много више читају откад постоји Песничка радионица.

Посета ученика основне и средње школе Библиотеци:

-1998. год.- 265 уч. о. ш.	124 уч. сред. ш.
-1999. год.- 268 уч. о. ш.	132 уч. сред. ш.
-2000. год.- 280 уч. о. ш.	141 уч. сред. ш.
-2001. год.- 372 уч. о. ш.	143 уч. сред. ш.
-2002. год.- 421 уч. о. ш.	158 уч. сред. ш.

Кроз “Радионицу осмеха” књига је постала и дража и ближа. Деца се и даље смеју читајући. Књига више није само лектира коју по задатку треба да прелистају за следећи час. Књига је велика тајна коју треба открити, била то Потерова или Хајдукова тајна или тајна било ког јунака било које књиге. Радници Библиотеке су принуђени да поједине наслове, због малог броја примерака, посебно чувају, јер их деца резервишу и чекају на ред да би их прочитала. Дешавало се у више наврата да дође до малих чарки међу децом ко ће пре да дође до тражене књиге.

Креативност и знање, на првом месту, су оруђа с којим мали Димитровграђани могу да и изван родног града покажу своје умеће. До сада су то радили веома успешно. За такав рад довољна им је само мала помоћ и разумевање одраслих. Деца су довољно снажна да својим талентом савладају све препреке.

Резиме

Народна библиотека у Димитровграду успешно подстиче креативност својих најмлађих читалаца кроз “Песничку радионицу” коју води библиотекар Елизабета Георгијев и о чему сведоче до сада три објављене књиге. Резултат тога рада је и повећан број читалаца основаца и средњошколаца.

SUMMARY

The Public Library of Dimitrovgrad successfully induces the creativity of its youngest readers through the “Poet' Workshop” managed by the librarian Elizabeth Georgiev which witness three published books so far. The result of such work is an increase of number of readers both of primary school and middle school pupils.